

Kauno miestas ir rajonas privalo susitarti dėl žemės

Vilnius, rugpjūčio 16 d. (Elta) — Lietuvos vyriausybės posėdyje rugpjūčio 16 d. buvo nagrinėtas klausimas dėl Kauno miesto ir Kauno rajono savivaldybių teritorijų administracinių ribų pakeitimo. Rugpjūčio 9 d. posėdyje šis klausimas buvo atidėtas šiam posėdžiui. Priežastys, dėl kurių nebuvo priimtas šis nutarimas — galutinai nesuderintos atskiros detalės dėl miesto ribų išplėtimo. Galutinai nebuvo nustatytas tikslus žemės plotas, reikalingas miestui. Nenuspręsta, ką siūlyti žmonėms, gyvenantiems toje teritorijoje, o tokių yra kelias tūkstančius.

Kauno miestui numatoma priskirti 3,572 ha ploto rajono žemės (prijungus tokį žemės plotą, Kauno miesto teritorija padidėtų iki 15,880 ha). Iš jų daugiau kaip tūkstantį hektarų ruošiamasi prijungti be detalių planų. Pagrindinė priežastis, dėl kurios reikalaujami nauji plotai — žemės gražinimas buvusiams savininkams (apie 3,000 žmonių). Jų reikalaujamos žemės miesto ribose plotas — 1,800 ha. Tačiau nemažai vietos užima upeliai, gyvoji gamta, todėl žemės reikia daug daugiau.

Po ilgų diskusijų vyriausybė nutarė dar mėnesiui atidėti šio klausimo sprendimą. Per tą laiką Kauno miesto ir rajono valdžia turės galutinai suderinti pozicijas.

Kaip rašo Vituolis Joneliūnas „Lietuvos aide“, rugpjūčio 14 d. vyriausybei buvo išsiųstas Kauno rajono tarybos sprendimas, kuriuo prašoma sustabdyti Kauno miesto valdininkų interesus atitinkantį didmiesčio išplėtimą rajono žemių sąskaita. Kauno rajono taryba, apsvačiusi vyriausybės Seimui šiuo klausimu siūlomą įstatymo projektą ir remdamasi Lietuvos Konstitucijos 23 straipsniu, kitanis nuosavybę garantuojančiais įstatymais ir Lietuvos Respublikos Administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 7 straipsniu, konstatavo, kad minėtą projektą priimti ir įgyvendinti nepasirodė.

Kauno rajono taryba pažymėjo, kad Kauno miesto savivaldybė nepateikė motyvuotų realių žemės poreikių, nenurodė, kiek reikia žemės atstatyti nuosavybę savininkams pagal įstatymą „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“, nepateikė ir tikslų duomenų, kiek pirkėjų pageidauja pirkti žemės sklypus rinkos kaina. Numatytoje Kauno miesto administracinės ribose neatstatyta nuosavybės teisė į žemę buvusiams savininkams, jiems neišmokėtos ir kompensacijos už negražinamą žemę.

Iš ploto, kurį prašoma prijungti prie miesto, 1,389 ha yra Kauno rajono kaimai, kuriems nesuprojektuoti inžineriniai tinklai ir tam nenumatytos lėšos. Šių kaimų gyventojai kategoriškai prieštarauja, kad jų gyvenamosios vietovės būtų prijungtos prie miesto. Savo parašais taip patvirtino 4,000 gyventojų.

Rajone žmonės žemės išsipirko, o dabar iš jų reikalaujama

mokėti mokesčius, tarsi jie gyventų mieste. Kauno rajono meras Valerijonas Senvaitis pastebi, kad prie miesto prijungtų rajono gyventojų teisių niekas negarantuoja. Kelia klausimą, ar kai kurie miestai iš vis gali tokiais vadintis, jei jų gatvės duobėtos ir neasfaltuotos.

Rajono vicemeras Donatas Jankauskas atkreipė dėmesį į tai, kad aplink Kauną yra ir visiškai urbanizuotų teritorijų, į kurias važiuoja net miesto autobusai. Bet į šias teritorijas, o konkrečiai — į Neveronis ir Noreikiškes — miestas nepretenduoja, kažkodėl jos paliekamos nuosalyje.

Kauno miesto teritorijos administracinių ribų keitimas su šio šaukimo rajono savivaldybe.

„Lietuvos aidas“ pasiteiravo Kauno miesto vicemeres V. Margevičienės, kuri taip pat dalyvavo vyriausybės posėdyje, kaip ji vertina Kauno rajono tarybos sprendimą. Ji sakė, jog dėl šio ginčio nėra kalti nei Kauno miestas, nei Kauno rajonas. „Visi žinome tą patį ir einame labai gerai — miestą reikia plėsti, nes jis dūsta, bet tai šiuo metu padaryti ne taip paprasta, nes dar neatstatytos teisės buvusiams savininkams, dar neišmokėtos kompensacijos už negražintą žemę, dar nespėta padaryti daug kitų dalykų.“

Kauno rajono taryba teigia — prieš plečiant miestą reikia išspręsti tarybos išvardytas problemas. Bet rajono taryba kažkodėl pamiršta, kad lygiai tokios pačios problemos egzistuoja ir Kauno mieste.

Šiaip ar taip, rašo Vituolis Joneliūnas „Lietuvos aide“, Kauno miesto ir Kauno rajono tarybos vis dėlto turi rasti kompromisą ir bendromis pastangomis išspręsti šias problemas iš esmės viską lemia pinigai. Jeigu prijungti numatytų teritorijų gyventojai būtų užtikrinti, kad ten, kur nėra infrastruktūrų, žemės mkestis bus skaičiuojamas kaimo tarifais ir bus leista privatizuoti žemę kaimo tarifais, manau, jie nesipiktintų ir nesakytų, kad juos prie miesto norime prijungti per prievartą“.

Kels mokesčius, bet kompensuos indėlius

Vilnius, rugpjūčio 17 d. (Elta) — Ketvirtadienį vyriausybės rūmuose surengtoje spaudos konferencijoje Lietuvos premjeras Adolfas Šleževičius pasakė, kad valstybės išdą turėtų papildyti sugriežinti alkoholio ir tabako akcizai — nuo spalio 1 d. bus įvestos naujos pavyzdžio Danijoje pagamintos banderolės, kurias privalės naudoti ir vietos gamintojai.

Be to, planuojama licencijuoti didmeninę naftos produktų prekybą. Premjeras taip pat pasidžiaugė, kad auga Lietuvos banko aukso ir užsienio valiutos atsargos (jos artėja prie 700 milijonų dolerių) ir sakė, kad numatoma sukurti eksporto skatinimo instituciją.

Premjeras sakė, kad vyriausybė ketina kompensuoti žmonių indėlius, laikytus tik tuose subankrutavusiuose bankuose, kurie turėjo Lietuvos

Keli šimtai taivaniečių žvejų laivelių atsikako iš Suao uosto šiaurinėje Taivano pakrantėje, nes jie bijo, kad Kinija nepradėtų raketų bandymų prie Taivano siaurinės pakrantės. Kinija tais bandymais nori priversti Taivaną siekti vieningos Kinijos. Kinija bijo, kad Taivanas atsikako vienybės su Kinija ir siekia visiškai nepriklausomybės bei tarptautinio pripažinimo kaip nepriklausoma valstybė.

Baškauskaitė ieško pirkėjo Tele-3 akcijoms

Vilnius, rugpjūčio 17 d. (LA) — Vilniuje, Žalgirio ir Kalvarijų gatvių sankryžoje rugpjūčio 10 d. susidūrė du automobiliai. Viename jų važiuojo Tele-3 administratorė Vilma Marciulevičiūtė ir buvo sužeista į galvą, veidą teko susiūti. Nežymiai sužeistas ir kito automobilio vairuotojas. Įvykis tiriamas.

Kaip rašo Liudvika Pociūnienė „Lietuvos aide“, pasikalbėjime su „Lietuvos aidu“ prieš porą savaitių Liucija Baškauskaitė yra sakiusi, jog tada vykusiame valdybos posėdyje „Status“ bendrovės atstovai užsiminė apie nelaimingą atsitikimą, sakydami, jog V. Marciulevičiūtė ir G. Gaidamavičiui užtektų („Status“ teigia turintys Tele-3 akcijų daugumą, bet Baškauskaitė ginčija jų teiginį. — Red).

Tai buvo tuoj po neįvykusio akcininkų susirinkimo. Rugpjūčio 16 d. akcininkų susirinkimas taip pat neįvyko dėl tos pačios priežasties — nesutarimo dėl turimų akcijų skaičiaus.

„Nepaisant to“, sakė Liucija Baškauskaitė, „dėl kai kurių dalykų susitarti pavyko. Rytoj (t.y. rugpjūčio 17 d.) vyksiu į Norvegiją vesti derybų dėl Status ir NCH akcijų pardavimo pirkėjui Norvegijoje. Kol kas nenorėčiau jo įvardinti. Darau tai su Status ir jų partnerių — NCH sutikimu. Jeigu pasiseks parduoti, viešai bus paskelbta, kiek kas turi akcijų. Aš savo akcijų neparduodu ir turiu jų 50%.“

Ar dabar pakanka Tele-3 lėšų susimokėti už siūstuvus ir algoms?

„Yra uždirbtų pinigų, kurių užtektų ir siūstuvams, ir algoms, bet tie pinigai yra ne Tele-3, o kitų akcininkų sąskaitoje. Rugpjūčio 16 d. paprašyta, kad darbuotojai palauktų, kol bus galutinai sudaryta pirkimo-pardavimo sutartis. O iki tol aš kiekvienam

banko licencijas. Tokių indėlių suma siekia 52 milijonus litų. Paklaustas apie Ekonomikos ministerijos likimą, vyriausybės vadovas atsakė, kad šią instituciją numatoma likviduoti.

paskoliru pinigų pragyvenimui“.

Status atstovas S. Živoltas rugpjūčio 16 d. dienos susitikimą apibendrinėta taip: „Polsinčiai gali būti tikrai į pardavimą. Mes atsisakome toliau finansuoti televiziją ir bandom atsiimti tai, ką įdėjom“. Algos Tele-3 darbuotojams nemokamos dėl to, kad Status atsiėmęs savo skolą.

S. Živoltas taip pat patvirtino, jog Telecentras grasinę išjungti siūstuvus, jeigu iki rugpjūčio 20 d. nebus sumokėta, nors pagal sutartį sumokėti reikia iki mė-

Savivaldybių tarybų nariai atsistatydina

Vilnius, rugpjūčio 12 d. (LR) — Lietuvos miestų savivaldybių tarybose 116 jų narių jau atsiskaitė savo mandatą, rašo Kęstutis Jauniškis „Lietuvos ryte“. Tai beveik dešimtdalis visų kovo 25 d. įvykusių savivaldybių tarybų rinkimuose išrinktų vietos valdžios atstovų (visoje Lietuvoje išrinkti 1,488 rajonų ir miestų savivaldybių tarybų nariai. Jų vietas užėmė pirmieji neišrinkti to paties kandidatų sąrašo kandidatai.

Kaip „Lietuvos rytui“ sakė Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas Zenonas Vaugauskas, daugiausia vietos valdžios atstovų pasikeitė rinkimus laimėjusioje Tėvynės Sąjungoje — mandatų atsiskaitė 34 šios partijos nariai. Savo mandatų kolegoms perdavė 24 LDDP atstovai, 20 Krikščionių Demokratų Partijos narių, 13 Lietuvos Lenkų Rinkimų Akcijos kandidatus. Kitų politinių partijų, dalyvavusių kovo 25 d. rinkimuose, atstovai savivaldybėse savo mandatų atsiskaitė tik keletas. Norą nebedirbti savivaldybėse pareiškė penki įvairių partijų atstovai, pakeitę anksčiau atsiskaičiusius savo mandatų.

Pasak Z. Vaugausko, mandatų atsiskaitymo priežastys panašios — LDDP atstovai užėmė pareigas apskričių administracijose, Tėvynės Sąjungos ar Krikščionių Demokratų partijos kandidatai buvo išrinkti seniūnais,

nesio pabaigos ir tik mėnesiui praėjus pradėdami skaičiuoti delpinigių.

Norvegų firma, turinti televizijos kanalų akcijų Estijoje ir Latvijoje, S. Živoltui atrodė vienintelis rimtas pirkėjas. Iš šio pirkėjo bus reikalaujama rankpinigių iškart sumokėti apie 20% sumos. Tuomet vieną mėnesius, kol pirkimas bus užbaigtas, Status galėtų finansuoti Tele-3.

Į pakartotinį klausimą, ar Status tikrai pasirodęs parduoti Tele-3 akcijas, S. Živoltas atsakė, jog tikrai parduotų tas akcijas bet kam, kad tik kas pirtų, ir pareiškė, jog labai apgailestautų, jei žlugtų Tele-3.

viršaičiais. Kiti nebenorėjo būti savivaldybių tarybų nariais dėl pablogėjusios sveikatos arba dėl to, kad gyvena toli nuo darbo vietos. Vyriausiosios Rinkimų Komisijos pirmininkas sakė neabejojąs, kad savo mandatą dėl įvairių priežasčių atsisakys ir daugiau savivaldybių tarybų narių.

Beje, iš 1,488 vietos valdžios atstovų amžiumi vyriausias yra krikščionis demokratas V. Aleksa iš Širvintų rajono, kuriam kovo 9 d. sukako 80 metų. Jauniausias — Lietuvos Tautininkų Sąjungos narys palangiškis R. Ramanauskas, spalio 2 d. švėsiantis 23-iajį gimtadienį.

Šiaulių televizija tapo visuomenine

Šiauliai, rugpjūčio 15 d. (Elta) — Šiaulių miesto tarybos frakcija „Mūsų miestas — mūsų namai“ miesto merui A. Lankauskui įteikė Socialdemokratų, Liberalų ir Centristų koalicijos pareiškimą, kuriame raginama dar kartą apsvaistinti Šiaulių televizijos ir Šiaulių radijo centro reorganizavimo būdus.

Pareiškime pritariama Šiaulių Televizijos ir Radijo centro (ŠTV ir ŠRC) parengtiems šiuo metu statuso metmenims. Dokumente siūloma ŠTV ir ŠRC suteikti visuomeninį statusą, numatoma, kad abi įmonės valdys kolegija, turinti ne

Rusų ir čečėnų karo veiksmai apsunkina taikos derybas

Maskva, rugpjūčio 21 d. (NYT) — Šaudydami iš malūnsparnių, tankų ir minosvaizdžių, Rusijos specialiuoju pajėgų kariai pirmadienį užpuolė čečėnų policijos stotį, kurią sekmadienį buvo atsiėmę apie 250 Čečėnijos gynėjų.

Kaip rašo Alessandra Stanley „The New York Times“ laikraštyje, Rusijos pareigūnai pranešė, kad Rusijos Vidaus reikalų ministerijos pajėgos atsikovojo Argun miesto policijos stotį, nors kai kuriems čečėnams pavyko pabėgti. Argun yra maždaug 8 mylias į rytus nuo sostinės Grozno. Tačiau pirmadienio naktį kautynės tęsėsi, ir nei viena pusė neskelbė užmuštųjų ar sužeistųjų skaičiaus.

Atrodo, jog čečėnų žygis sekmadienį, atsiimant Argun miesto policijos stotį, ir rusų atsakymas, jį vėl atsikovojo, gali labai pakenkti trapiams taikos deryboms tarp rusų ir čečėnų, vykstančioms Grozne. Liepos 30 d. abi pusės pasirašė karinę paliaubų sutartį, ir šios derybos vyksta, ieškant abiem pusėms priimtinių sąlygų nutraukti priešiškus veiksmus.

Sekmadienį, prieš puldami Argun policijos stotį, rusai paskelbė, kad čečėnai stotyje laiko keturis policininkus įkaitais. Tačiau ir čečėnai, ir kiti nepriklausomi liudininkai paneigė tą versiją.

Pirmadienį rusų tankai ir ginkluoti malūnsparniai apsupo Argun policijos stotį, kurioje dirbo Maskvos statybiniai pareigūnai, ir rusų daliniai civilius evakavo iš miesto. Čečėnų gynėjai, apsiginę šautuvais ir granatomis, užėmė pozicijas ant namų stogų ir kai kurie šaudė iš antilektuvinio pabūklų. Anot AP žinių agentūros pranešimo, Rusijos kariniai lėktuvai stipriai apšaudė policijos stotį.

Prieš vykdydama pirmadienio puolimą Rusija į Argun miestą pasiuntė Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos (ESBO) atstovą Sandor Meszaros, kuris Grozne tarpininkauja taikos deryboms, kad būtų taikiai išspręsti čečėnų iš Argun stoties. Jis buvo susitikęs su čečėnais ir sakė, kad nematė įkaitų.

pelno organizacijos statusą. Pateikti trys kolegijos formavimo principai: partinis administracinis, nepriklausomų ekspertų ir mišrus. Finansuoti ŠTV ir ŠRC numatoma iš nustatytos miesto biudžeto dalies, iš reklamos pajamų, lėšų, gautų už parduotą programą, irrašus, igarsinimą, filmavimą ir kt., bei iš rėmėjų lėšų.

Skirtos lėšos tremtinių šeimų butams

Vilnius, rugpjūčio 11 d. (Elta) — Iš Bendrojo butų privatizavimo fondo Lietuvos vyriausybė skyrė 150,000 litų Tauragės rajono savivaldybės butų privatizavimo fondui.

Šios lėšos bus panaudotos 55 butų gyvenamojo namo statybai užbaigti. Gyvenamasis namas Tauragėje statomas socialiai remtinoms ir į Lietuvą grįžtančioms reabilituotų politinių kalinių bei tremtinių šeimoms.

Prieš rusų puolimą Argun policijos stoties atsiėmimui vadovavęs čečėnas Alaudi Chamzatov pareiškė: „Aš buvau paskirtas Arguno viršininku prezidento Džochar Dudajev, ir aš atlieku savo pareigą. Grįžau į savo miestą. Aš čia užaugau ir gyvenu, ir aš iš čia neišeisiu“.

Argun miestas turi simbolinę reikšmę tiek čečėnams, tiek ir rusams. Čečėnai Argun miestą atkakliai gynė nuo rusų nuo gruodžio iki kovo mėnesio, kai jis, beveik sulygintas su žeme, kovo mėnesį krito rusams. Tai buvo pirmoji rusų pergalė Čečėnijoje, pradėjus karą gruodžio mėnesį.

Cečėnų karo pajėgų vadas Aslan Maschadov, pirmadienį prieš rusų puolimą susitikęs su A. Chamzatov, policijos stoties atsiėmimą apibūdino ne kaip karinį veiksmą, bet kaip liepos 30 d. susitarimo vykdymą. Bet tame susitarime, primena NYT korespondentė A. Stanley, čečėnų gyvenvietės turėjo būti grąžintos tik palaipsniui, čečėnų gynėjams atiduodant savo ginklus. A. Maschadov pareiškė, kad Argun miestą atsiėmė čečėnai veikia jo įsakymu ir vykdys liepos 30 d. karinį susitarimą.

Rusijos žinių agentūra Itar-Tass pacitavo Rusijos kariuomenės pareigūnams, kurie sakė, kad sprendimas puliti policijos stotį buvo priimtas po to, kai čečėnų pajėgų vadui A. Maschadovui nepavyko įtikinti policijos stotį užėmusius čečėnus pasiduoti.

Praėjusią savaitę pradėta vykdyti kai kurias susitarimo dalis. Kai kurios čečėnų grupės pradėjo nusiginkluoti. Rusijos 503 dalinys šeštadienį išvyko iš Čečėnijos.

Bet Čečėnijos prezidentas Džochar Dudajev ir Rusijos vadovybė kaltina vienas kitą sutarties vykdymo vilkinimu. Abi vienos kitą įtaria naudojimusi paliaubomis pergrupuoti savo pajėgas, ruošiantis naujoms karo veiksmams.

Taikos derybos Grozne įklmipo ties Čečėnijos politinio statuso klausimu. Rusija nori, kad Čečėnija liktų Rusijos federacijoje, čečėnų vadai reikalauja nepriklausomybės.

Per Rusijos NTV televiziją buvo rodomas pasikalbėjimas su A. Chamzatov, kuris buvo padaręs tuo pačiu laiku, kaip pasikalbėjimas su Budjannovsko pašėmimo vadovu Šamil Basajev. Tuo metu, paklaustas, ar čečėnai planuoja daugiau tokių įvykių, Chamzatov atsakė: „Taip, jį galime pakartoti dar stipriau“.

Rusijos pareigūnai nepranešė, ar Argune paimtųjų tarpe buvo ir Alaudi Chamzatov. Maskvos paskirtas Čečėnijos vidaus reikalų ministras apibūdino jį kaip žmonių grobiką ir masinį žudiką.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 23 d.: Šv. Rožė Limietė, mergelė (1586-1617); Pilypas, Baumilas, Gilius, Liudytė. 1939 m. pasirašytas slapta Sovietų Sąjungos ir nacių Vokietijos Molotov-Ribbentropo paktas.

Rugpjūčio 24 d.: Šv. Baltramiejus, apaštalas; Michalina, Mykolė, Audronis.

Statula – kam?

prieš tą muziką nusistatę. Iš čia kilo ir Frank Zappa populiarumas.

Bet statyti brangią statulą? Apskritai Lietuvoje siaučia paminklų statymo epidemija. Tauta taip susižavėjusi paminklais, kad netrukus neliks miesto ar miestelio aikštės, pamiškės, kalnelio be paminklo. Ar tai sovietmečio palikimas, kai visur buvo prikašioti sovietinių „vadų ir didvyrių“? Ar paminklo pastatymu norima tikrai pagerbti žuvusius, o gal tik nuraminti sąžinę, išpirkti kaltę? Apie tai, be abejo, ateityje pasisakys žinovai, bet šandien noretusi pasiūlyti, kad tauta dar kartą peržiūrėtų savo pirmenybių sąrašus. Argi paminklai ir statulos svetimo krašto dainininkui tikrai tinka irrašyti tų sąrašų pirmajame vietoje?

Kasdien mus iš tėvynės pasiekia pagalbos prašymai, nusi-skundimai, kad vargas, lyg alkanas vilkas, palangėmis slankioja. Našlaičiams ir pamestinukams reikia šilto viralo dubenėlio, drabužėlių; seneliams būtini globos namai; daugiavaikėms šeimoms – parama; pensininkams, buvusiems tremtiniams, politiniams kaliniams – reikia visokeriopos pagalbos; ligoninėms – vaistų, parapijų bažnyčioms – remontu... Artėjant žiemai, tie trūkumai dar suintensyvės. Kazin, ar svarbiau mirusieji, nors ir brangaus atminimo verti, ar gyvieji? Ar svarbiau paminklas Amerikos dainininkui, ar gatvėje gyvenančių vaikų globa?

Nors Lietuvos vyriausybės nariai, atvykę į mūsų tarpą, stengiasi įtikinti, kad tėvynėje nėra jokių problemų, visi sotūs, linksmi, sveiki (beveik, kaip „sovietiniame rojuje“), bet tūks-tančiai laišku, kuriuos gauna užsienio lietuviai, atvykusiųjų iš ten pasakojimai, straipsniai bei žinutės Lietuvos spaudoje byloja priešingai. Kieno pusėje tiesa? Ir štai „svarbi naujiena“ (su pašaipa pranešta per žinias): lietuviai „pop“ muzikos žvaigždėi stoto statulą savo sostinėje! Kas bus po to pagerbtas: komunistė Angela Davis, „Juoduju panterų“ vadas...

Kai žiemą Vilniuje temperatūra nukris žemiau nulio, galbūt pamestinukas gatvėje galės paliesti natūją Frank Zappa statulą ir pasišildyti savo nuo šalčio sustingusius piršteliu...

• Pirmieji paklijuoti pašto ženklukai Amerikoje pradėti vartoti 1847 m. liepos 1 d.

• 1789 m. rugsėjo 29 d. buvo įkurtos JAV ginkluotos pajėgos, tuo metu turėjusios 700 karių.

LAI DOTUVIŲ VERSLAS PELNINGAS

Nors statistikai prognozuoja mirtingumo mažėjimą, laidojimo firmų vadovai tvirtina, kad laidojimo verslas gyvuos. Specialiosios paskirties firmos „Laidojimo rūmai“, kurių visas kapitalas priklauso Vilniaus savivaldybei, direktoriaus pavaduotojas Albinas Girnius pripažįsta, kad privatininkai dirba

jai-ainiai. Jūs esate visi rėmėjai šito šėsinio – Lietuvos nepriklausomybės gyvavimo. Jūs rėmėte partizanus, ir jūs, ir jie – kovojote ir išsilaukėte, žuvę palaidoti paslapčiomis... Žinome, ką turime šiandien daryti. Reikia tik dirbti, bet vienybės mums dar trūksta“, – sakė J. Almonaitis.

Prisiminimais pasidalinusi tuometinio Kuodiškio kaimo gyventoja A. Krušinskaitė-Vaitkūnienė parašė eilėraštį „Nežinomam partizanui“, kurį pati ir perskaitė.

Kalbėjo ir žuvusio partizano A. Žitkausko sesuo, tautininkė J. Mikštienė ir kt.

Tremtinė G. Džiaugienė prie Nežinomo partizano kapo iš smėlio ir lauko gėlių supylė simbolinį kauburėlį, paženklinimą trispalvės skiautele, mirusiam žemaitijos Kęstučio būrio vadui P. Paulaičiui, už partizaninę veiklą 35-erius metus praleidusiam sovietiniuose lageruose, atminti.

Lietuvos šaulių ansamblis „Trimitas“ dainavo partizanų dainas, skambėjo didvyriška partizanų kova, meilė tėvynei apdainuojantys posmai.

Visi šio gražaus ir prasmingo renginio dalyviai, vedant šauliams dainininkams, sugiedojo „Lietuva, Tėvyne mūsų“, „Marija, Marija“, atliko dainą „Žemė Lietuvos ažuolai žaliuos...“ ir kt.

Prie paminklo Žuvusiems už Lietuvos laisvę ir Nepriklausomybę partizanų kapų padėtos gėlės, uždegtos žvakės.

lanksciau. Antai firmos „Nutrūkusi styga“ direktorė Gražina Tumosienė sako, jog „dėl kliento mes kūliais verčiamės“. „Nutrūkusios stygos“ laidojimo namai neįprastai spalvingi – sienos dažytos rožine, mėlva, žalsva spalva. Anot G. Tumosienės, tradicija, kad laidotuves turi vyrauti tik juoda spalva, yra „pasenusi ir neteisinga“. Prieš pusmetį „Nutrūkusi styga“ per savaitę sulaukdavo 2-3 klientų. Dabar tiek per dieną.

Mirtingumas Lietuvoje mažėja. Perna per 5 mėn. Lietuvoje mirė 20,800 žmonių, šiemet per tą patį laiką – 19,380. Karštai per 3 m. pabrango 20-30 proc., o laidojimo paslaugos – pusantro karto. Tačiau tai prekės ir paslaugos, be kurių niekas neišsivers.

„Laidojimo rūmų“ duomenimis, 1992 m. per mėnesį parduodavo vidutiniškai 450 karstų, šiemet – apie 180, nes jau turi konkurentų. Pasak A. Girniaus, populiariausi yra 125-180 litų kainuojantys drebulės, beržo karstai. Brangių, kiaušinių 700 litų ir daugiau parduodama apie 5 proc. Dabar laisvai galima nusipirkti ir plastikini, ir uosini, ir ažuolini karstus. Lietuvoje yra per 100 imonių, gaminančių karstus. „Laidojimo rūmai“ pardavinėja ir itališkus, kiaušinių 3000-5500 litų karstus, rašo „Verslo žinios“.

POETO ASMENYBĖ SUVIENIJO GIMINĖ

Anykščiūose viešėjo Baranauskų giminė – per šimtą poeto ir vyskupo Antano Baranausko brolių ir sesers palikuonių. Šeimos genealogijos medyje jau devynios kartos, apie keturis šimtus žmonių – pradedant vyskupu seneliais ir baigiant trimis jauniausiomis atžalomis. Susitikime dalyvavo arčiausiai giminės kamieno esanti A. Baranausko sesers Rozalijos anukė Bronė Zlatkutė.

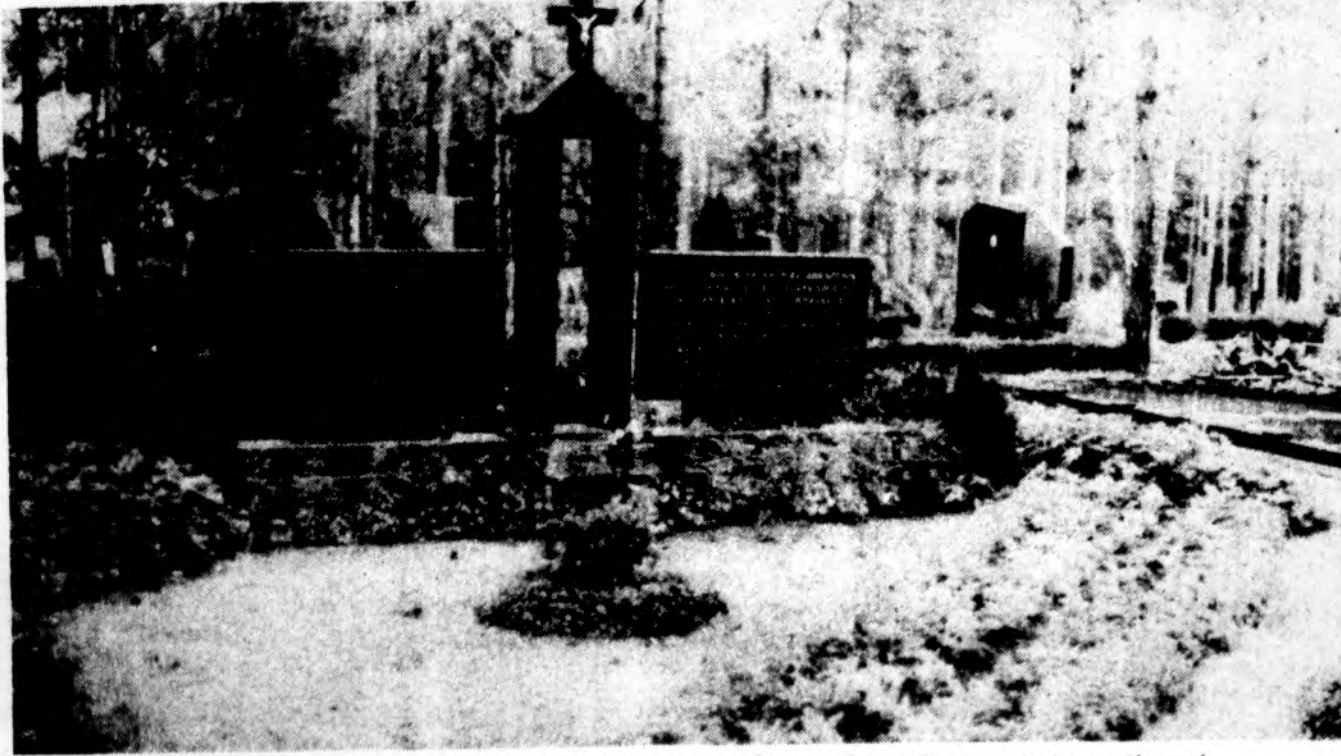
žiaus ordinais?! O juk žuvę partizanai kartais dar yra net pajukiami. Tie, kurie partizanus šaudė, šiandien gauna personalines pensijas. Tačiau tikime, kad Lietuvoje bus atstatytas teisingumas ir tautos didvyriai bus tinkamai įvertinti.

„Dar ir dabar mūsų tėvynės laisvė yra pavojuje. Mūsų tautos himno žodžiai sako: „Tegul tavo vaikai eina vien takais dorybės...“ Jeigu tauta eis dorybės takais, tai mes išliksim“, – užbaigė kun. P. Račiūnas.

Garbaus amžiaus sulaukęs, bolševikų stribų suluošintas Lietuvos partizanas, šaulys J. Almonaitis, paprašęs pagerbti žuvusius, nukankintus brolius lietuvius, kovojusius už Lietuvos Nepriklausomybę ir laisvę, kalbėjo eilėmis:

Ne už turtus, ne už garbę – Mes į kovą ejom. Ejom galvas paguldyti Už tėvų žemele.“

„Ejo irėjo vyrai, žinojo, kur eina – ir nesugrįžo... Likome mes, mūsų – Mindaugo, Vytauto – kunigaikščių kūrėjų tesa-

Vilkijos miesto kapinėse perlaidoti už Lietuvos laisvę žuvę ir išniekinti Tautos sūnūs-partizanai, pastatant jiems ir paminklą. Nuotr. Prano Abelkio

sunkokos pareigos, nes trūkumas lėšų sunkina darbą. Grijtancijų padėtis nėra patvirtinta, o jautrioji darbuotoja tuo labai sielojasi.

Gavę kvietimus, vakare nuvykome į Menininkų rūmus, kur „Baltoje salėje“ vyko poeto Vytauto Ciniasko naujos poezijos knygos sutikimas. Ant podiumo išsiriškiavęs tremtinių choras uždainavo „Noriu grįžti į tėvynę“ ir „Ar ilgai tėvynė pavergta dejuos?“ Kiek maloniai nuteikė solistas Vincentas Kuprys, žinomo istoriko Vinco Trumpos sūnėnas, padainavęs kelias linksmas dainas, jų tarpe ir Kipro Petrausko išpopuliarintą „Kas ant žirgelių, ant pabalnoto“. Programa buvo perkrauta deklamacijomis, kai kuriems poezijos skaitytoms nemokant naudotis mikrofonu ar jį ignoruojant, tačiau buvo ir puikių poezijos skaitytų. Po programos didžioji dalis publikos pasileido į sceną su gėlėmis. Buvo jaudinančiai gražu, kai visa publika, susikabinusi rankomis, jautriai sudainavo

„Žemė Lietuvos ažuolai žaliuos“. Turiu pripažinti, kad, nepaisant kai kurių trūkumų, ypač tai, kad per mažai laiko buvo skirta pačiam poetui, buvo pasigėrėtinas vakaras. Aišku, gražiomis dainomis ir deklamacijomis buvo pagerbtas poetas Vytautas Ciniaskas, su kurio poezija trumpai susipažinau, perskaičiusi birželio 14 dienos „Respublikoje“ jo nepaprastai gražų ir jausmingą eilėraštį, skirtą Lietuvos tremtiniams pagerbti.

Ketvirtadienį, birželio 15 d., lydima H. Paulausko, Kraštotyros departamente aplankiau jo darbuotoją ir patyrusią krashtotyryninkę Ireną Seliūkaitę. Teko apgailėstauti, kad pastarose isorė ir vidus labai apleistas, bet išlikę senoviniai židiniai ir lubose įmontuotos liustros. Iš ten kitais laiptais pasukome uždarytų durų link, art kurį buvo užrašas: „Nelankomas teatro ir muzikos muziejus“. Paulauskas pasibeldė į duris ir tas atidariusi jauna moteris mus tuoj nuvedė į kitą patalpą,

kurioje pasitiko aukšto ūgio, gražios išvaizdos muziejaus direktorius, muzikologas ir pianistas Jonas Buberis. Labai maloniai direktorius mus vedžiojo po patalpas, kuriose buvo sukrauti sunkiai įkainojami Lietuvos teatro ir muzikos archyvai. Viskas sugrūsta, dėžės sukrautos ant dėžių, nes laukiama, kol bus galutinai paruoštos naujos muziejaus patalpos. Direktoriaus Bruveris pasiūlė man atsisėsti prie siauro, apdulio šašomojo stalo. „Tai kompozitoriaus Juozo Naujalio kėdė ir jo stalas, prie kurio jis kūrė“, paaiškino direktorius ir mudu pakvietė pereiti į kitą, dar labiau perkrautą patalpą. Viename patalpos gale stovėjo jau spalva ir žvilgesį praradęs, senas pianinas. Atkėlus dangtį, nuo klaviatūros nuėmęs ją saugojusią juosta, mane pasodinęs į kėdę, ponas Bruveris man pasiūlė ant klavišų uždėti rankas. Paklausau, paspaudžiau klavišus, bet nugarau tik duslų garsą. „Jūs sėdite prie Mikalojaus Kon-

stantino Čiurlionio pianino, prie kurio jis kūrė savo simfonijas ir preliudus“, paaiškino jis. Aš susijaudinusi net krūptelėjau. Toliau jis nusivedė mus prie spintos, kurios stalčiuose buvo tvarkingai sudėlioti įvairūs popieriai. „O dabar, miela ponija, pirštų galais atsargiai palieskite šį pageltusį popieriaus lapą“, vėl man siūlo jis. Kas tai? „Tai Maironio rankraščio originalas, – beveik maldingai susnibždėjo direktorius. – Tai malda į Aušros Vartų motinėle. Sunku beapsakyti mane pagalvų jausmą... Dar apžiūrėję muziejų, buvome pakviesti į antro aukšto terasą – balkoną, primenantį Venecijos balkoną, jungiančius namus virš gatvės. Padarę kelias nuotraukas, padėkojome už priėmimą ir grįžome į namus, kuriuose jau buvo susirinkę mano giminaičiai. Pasiūmė, kad jie man suruošė išleis-tuves išvykimo į Ameriką išvakarėse.

Penktadienį, birželio 16 diena... H. Paulauskas mane veža į aerodromą. Ir vėl esu

maloniai nustebinta pareigūnų mandagumu ir paslaugumu. Šį kartą, bagažinėn atidavusi ir savo antra lagaminą, keliauju vien su rankinuku ir plastikiniu maišeliu, kuriame yra tik būtini reikmenys vienai nakvynei Kopenhagoje. Mane iškvietė atvyksta pusbrolis ir jo marta su vaikučiais. Gan graudžiai atsi-sveikiname, nes jau laikas man eiti į lėktuvą. Pereinant per peršvietimo kontrolę, sūcupia mano metalinis dirželis. Nusijuokiu, padedu dirželį ant šalia stovinčio stalelio. Patarnautojai labai mandagūs, padekoja, atspirašo ir prašo dar kartą pereiti per kontrolės vartelius. Šį kartą viskas tvarkoj. Pasiimu dirželį, jį isimetu į maišelį, o tarnautojai dar kartą mane atspirašo. Po neilgo ir patogaus skrydžio, Kopenhagoje apsištopau Grand Hotel viešbutyje, bet išlaidoms jau teturėjau vos 20 dolerių. Jaus iškeitusi į Danijos kronas, nuėjau į viešbučio restorana pavakarieniauti.

(Bus daugiau)

Sventinant paminklą Debeikių miestelio aikšteje, kur 1944-1954 metais gulėdavo išniekinti apylinkės partizanų kūnai, kalba Užpalių klebonas kun. Edmundas Rinkevičius. Paminklo šventinio iškilmės buvo 1995 m. gegužės 21 d.

PAGERBTI PAKAUNĖS PARTIZANAI

PRANAS ABELKIS

Prieš penkiasdešimt metų pakaunėje, Ezerėlio miške, enkavedistai apsupo ir išžudė būrį jaunų lietuvių partizanų. Nemaža dalis rezistentų, kovojusių dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės, buvo palaidoti Garliavos valsčiaus Digrių kapinėse (apie 30 vaikinių iš jų 18-kai yra supilti smėlio kaubureliai), kiti palaidoti Kauno Senavos kapinėse ir kitur.

Pažymint šio tragiško įvykio 50-metį, gegužės 21 d. Tabariškių bažnyčioje klebonas Ričardas Repšys aukovo šv. Mišias už žuvusius Lietuvos partizanus. Mišių aukoje dalyvavo 1918 metų Nepriklausomybės kovų savanoris, garliavietis S. Andriūšis, tremtiniai ir politiniai kaliniai, šauliai, tautininkai. Šv. Mišiose giedojęs tremtinių ir politinių kalinių choras, be kitų giesmių, atliko ir mūsų tautietės užsienyje Kotrynos Grigaitytės parašytą žodžiais maldą-giesmę „Nenuženk nuo akmens, o Marija“...

Po to Digrių kapinėse prie paminklo „Nelygioje kovoje žuvusiems už Lietuvos laisvę“ partizanams įvyko rezistencinės kovos pradžios 50-mečio paminėjimas. Jį vedęs Lietuvos tautininkų sąjungos Kauno valdybos pirmininkas A. Intas išsamiai apžvelgė partizanų kovą prieš bolševikinę okupaciją Garliavos valsčiaus apylinkėse.

Po miško brolius apdainuojančių eilių kalbėjo neįkainojama kunigišką misiją atlikęs, rizikuodamas savo gyvybe, teikęs dvasinius patarnavimus Marijonų vienuolijos provincijolas P.

Račiūnas, kuris vėliau palaimino kapinėse besisilinciu brolių kapus. Kunigas, 25-erius metus kalėjęs sovietiniuose lageruose, pasak jo, ne už teikiama paramą partizanams. Jis prisiminė Džukijos miškuose vykusią aktyvią žūtutinę kovą. „Ačiū Dievui, niekas neišdavė ryšių su partizanų vadais, – sakė provincijolas P. Račiūnas. – Malda lydėjo partizanus sunkiausiose gyvenimo valandose. Mūsų uždavinys buvo juos stiprinti“. Lietuviai mokėjo ne tik ginklu kautis – jie buvo nepaprastai stiprūs savo dvasia. Ir šis mažai išbandytas ginklas – kovojimas savo stiprybe – buvo Dievo Apvaizdos dovana. Ar mes nepriklausomybę atkovojome tankais? Ar gausia kariuomene? – klausė kunigas. – Juk Sausio 13-ąją mus stiprino tos minios, giedojusios „Marija, Marija“ rožančių. Buvo ne tik mūsų laisvė laimėta. Mes esam pagrindinė tauta pasaulyje, kuri sugriovė Sovietų Sąjungą. Iš buvusių sovietinių respublikų Lietuva pirmoji paskelbė savo nepriklausomybę. Atkovojome šalies laisvę, bet ta kova dėl jos dar nebaigta. Rėmęs miško brolius, NKVD buvo sušaudytas Telsių vyskupas V. Borisevičius. Ir vien už tai, kad tą maistą, kurį buvo surinkę kunigų seminarjai, pavedė partizanams. Ar šis poelgis buvo vertas mirties bausmės?“

Priminęs Garliavos valsčiuje žiauraus Kalniškių mišio partizanų, paguldžiusių galvas dėl laisvės ir nepriklausomos Lietuvos, didvyriškumą, klausė, ar kas juos apdovanojo Vyčio Kry-

TRYS SAVAITĖS LIETUVOJE

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Sentimentalios kelionės dienoraštis

14

Po programos Paulauskai ir aš priėmėme mano giminaičių Vaitkevičių kvietimą vakarą linksmai užbaigti jų namuose.

Trečiadienį, birželio 14 dieną, H. Paulauskas mane nuvežė į „Viliaus“ leidyklą pas jos savininką Vilių Užtupą. Nėdelėje patalpoje krūvos leidinių, o jų tarpe bene pats įdomiausias eksponatas: miniatiūrinės knygtės, vos vieno kvadratinio colio didumo. Man Vilius Užtupas padovanojo dvi miniatiūras: Lietuvos aviacijos generolo Antano Gustaičio ir karo lakūno Juozo Kumpio biografijas. Tai techniškai tobulai pagamintos knygtės, dailiai įrištos, puslapiai sunumeruoti, puikiai išskaitomas tekstas ir geros nuotraukos. Kaip teko

patirti, jos jau yra įtrauktos į Guinness pasaulinių rekordų knygą. Be jų V. Užtupas man dar padovanojo kelias kiek didesnio formato Maironio „Pavasario balsų“ miniatiūras, reprodukuotas iš originalios pirmos laidos su senovine rašyba. Ten pat taip pat susipažinau su dar vienu labai įdomiu asmeniu – lakūnu Edvardu Slušniu, kuris jau ne kartą savo dvimotoriu lėktuvėliu yra perskridęs Atlantą ir Čikagoje turi savo adresą.

Trumpai aplankę Gražią Rukšenaite-Žalakevičienę, garsaus režisieriaus žmoną, pasukome į Socialinio aprūpinimo ministeriją, kurioje Danutė Akalavičienė rūpinasi iš Sibiro grįžtančiais tremtiniais. Tai

LANKANT LIGONINES LIETUVOJE

Rašydama savo įspūdžius Lietuvoje, minėjau apie sveikatos įstaigų ekonominę padėtį. Šį kartą noriu pasakoti apie dvi ligonines ir supažindinti su jų personalu. Šiame pirmą kartą lankiausi Klaipėdos rajono centrinėje ligoninėje Gargžduose ir Lazdijų rajono ligoninėje. Tos dvi ligoninės labai skiriasi.

Klaipėdos rajono centrinės ligoninės pastatas senas, prašosi remonto. Stovi naujas pastatas, bet lėšų nėra jį galutinai įrengti. Kambariuose guli po 5-6 ligonius. Trūkumų yra daug (neskaitant vaistų), pvz. lovų, čiužinių, patalynės, muilo, merlės ir t.t. Trūksta gydytojų, ypač chirurgų. Jauni chirurgai nenori keltis į mažesni miestelį. Ligoninės administracija negali pasiūlyti didesnių algų ar pažadėti gyvenvietės. Apylinkės gyventojai sunkiai verčiasi; yra daug šeimų su socialinėmis problemomis. Daugumas ligonių neturi pinigų susimokėti už vaistus, švirkštus ar kitus reikalingus reikmenis (kuriuos turi patys nusipirkti).

Praleidau šeštadienio popietę su dr. Alma Grikšiene, vyriausio gydytojo pavaduotoja. Dr. Grikšienė mielai ir nuoširdžiai priėmė, nors ir buvo savaitgalis. Kalbėjome ilgai apie ligoninės problemas. Be lašų ligoniams nebūtų jokio pagalbos. Lithuanian Mercy Lift siuntos naudingos ir laukiamos. Vaikų skyriuje guli mažiukai, kurių tėvai yra alkoholikai. Gydytojai vaikučius atveža į ligoninę. Vaikai būna nevalge ir neturi kuo apsirngti. Ligoninėje vaikučių sveikatą atstato ir vėl sugrąžina tėvams.

Socialinės/ekonominės problemos sudėtingos. Vieną dieną dr. Grikšienė nutarė, kad ligoninės personalas gali padėti vargingom šeimom. Ligoninės skelbimų lentelėje dr. Grikšienė paprašė viso ligoninės personalo atnešti vaikų išaugtus rūbelius ir avalynę. Rezultatai buvo sėkmingi. Tuo pat suaukotas rūbelius išvežiojo ir išdalino šeimom. Tai tokia ir buvo pradžia dr. Grikšienės labdaros organizacijos. Dabar į šią labdaros organizaciją yra įstoje ir Gargždų miestelio gyventojai. Kalėdų metu buvo suruošta eglutė vargstančiom šeimom. Po truputį vis daugiau įsijungia į darbą. Džiugu, kad atsiranda norinčių padėti saviems.

Lazdijų rajone praleidau visą dieną. Aplankiau Lazdijų centrinę ligoninę, Gudelių kaimo felčerinį punktą ir Veisiejus ambulatoriją. Lazdijų rajono ligoninės pastatas naujesnis. Tuo metu dengė naują stogą. Susipažinau su ligoninės vyr. gydytoju Tautvydu Sinkevičium, vyr. medicinos sesele

Gyliene ir kitu personalu. Dr. Sinkevičius tikrai geras administratorius. Jis progresyvus, stengiasi pagerinti ligonių gydymą ir priežiūrą. P. Gylienė supranta, kad med. seselės gali daugiau atlikti savo pareigos. Ji stengiasi įvesti naują sistemą, kuri duotų daugiau atsakomybės med. seselėm. Dr. Sinkevičius p. Gylienės užnugarį, nes yra pasipriešinimų. Kai kurie gydytojai nenori kartu dirbti su seselėm, o kitos seselės nenori daugiau darbo ar atsakomybės.

Iki šiol nesu girdėjusi, kad ligoninei nebūtų blogai su vaistais. Reikalingų vaistų šiek tiek yra. Dr. Sinkevičius papasakojo, kad šiais metais Lazdijų rajono ligoninė nusipirko aparatūros už milijoną litų (rentgeno aparatą, „blood gas analyzer“, ir EKG su dviračiu). Nustebau ir apsidžiaugiau, kad pagaliau ligoninė pati pradeda tvarkytis. Idomu buvo sužinoti, iš kur lėšos ateina. Ligoninė gauna finansines pagalbas iš pasienio muitinės ir miesto. Dr. Sinkevičiui lengviau prikalbinti miesto merą ir miesto pareigūnus paskirti pinigų ligoninei, nes jis pats yra miesto taryboje.

Palyginant su Gargždų ligonine, Lazdijų ligoninės padėtis daug geresnė. Dr. Sinkevičius turi savo štabe energingus, jaunos gydytojas ir seseles. Skyriuose trūksta jaunų ir gerų gydytojų. Trūksta ir med. seselių, bet dr. Sinkevičius gali pasiūlyti geresnes algas. Ligoninėje gydytojai gali užsidirbti daugiau pinigų, jeigu atlieka kitus darbus, pvz. prie EKG aparatūros.

Idomu buvo aplankyti Gudelių kaimo felčerinį punktą. Felčerės Irenos Savukynienės priežiūroje yra 500 šeimų. Punktas yra I. Savukynienės namuose. Namie nėra vandens, bet namas nepaprastai švarus. Kasdien ateina gydytis apie 10 žmonių. I. Savukynienė važinėja po kaimą dviračiu ir lanko šeimoms, o jei oras prastas, atvažiuoja dr. Kaknevičius iš Veisiejų ambulatorijos ir jie abu važiuoja pas ligonius. Vaistus ir medikamentus gauna iš Lazdijų rajono ligoninės – trūkumų nėra. Didžiausia problema yra alkoholizmas – iš 500 šeimų tik 10 šeimų neturi problemų su gėrimu. Gudelių kaimo gyventojai yra nusivyle, depresijoje – negali pragyventi. Vaikai nepavalgę, neaprengti. Padėtis tragiška.

Veisiejų ambulatorijos vedėjas dr. Justinas Kaknevičius yra entuziastingas, pilnas idėjų. Jisai dirba ne tik ambulatorijoje, bet važinėja po kaimus, lankant šeimoms. Dr. Kaknevičius yra pediatras. Jisai susirūpinęs vaikų ateitimi. Socialinės pro-

Buvusi Sibiro tremtinė Valda Plieskytė-Cyviene, Alkūnų palivarko ūkininke.

ATGIJĘ ŠAKNYS

Atkaklios partizaninės kovos prieš raudonusius okupantus vyko ne tik nuošaliausiose kampuose, didelėse apskrityse, neįžengiamų girių prieglobėse, bet ir pačiuose gražiausiose Lietuvos kampuose. Tokie yra Alkūnai, esantys Labanoro girios pašonėje, Molėtų rajone.

Kalbuosi su tremtine, partizano dukra, Valda Cyviene. – Tai mano tėviškė, – pasakoja ji. – Senelis buvo valsčiaus viršaitis. O žemę gavo kaip Lietuvos Nepriklausomybės kovų sąvaronis – 30 ha iš buvusios grafų Tiškevičių vasaros rezidencijos Alkūnuose.

Valdos senelį ir dėdę Leoną nužudė Armija krajoja, siautėjusi šiam krašte. Jos tėvelis, Alfonsas Plieskis, 1944 m. įsijungė į partizaninę kovą prieš sovietus. Partizanavo Labanoro girioje. Prie Inturkės turėjo bunkerį. Tuo metu jo šeima – žmona ir 2 dukrytės – prisilaukė pas seserį.

Gal todėl Valda – dar jauna, ryžtinga ir energinga moteris, vos prašvitus Atgimimui, – visur pirmose eilėse – mitinguose, susibūrimuose Kaune, Vilniuje, Ukmergėje, Lazdiujuose. Važiavo viena ir su vaikais. Jos nebaidė nei šaltos sausio naktys prie Telebokšto, nei būdėjimas Juraguose, Sitkūnuose, nei stribų gąsdinimai pušo metu.

Tikiu šviesia ateitimi. Mūsų vaikams gyventi Lietuvoje. Ir kokie okupantai mūsų neskriaudė. Rusai į Sibirą vėžė. Armija krajoja žudė. O dabar savo likimą tvarkysimės patys! Gal todėl Valda nusprendė tapti ūkininke. Grįžti su vaikais į tėviškę, prie savo šaknų. Per didelius vargus ji atsieniė žemę. Sodyboje viskas sugriauta,

V. Lendraitienė

VATIKANAS SMERKIA EUTANAZIJOS ĮSTATYMĄ AUSTRALIOJE

Popiežinės šeimos tarybos sekretorius vyskupas Elio Sgreccia pareiškė, jog Australijos teritorijoje neseniai legalizuota eutanazija yra „kraštutiniai pavojingas“ žingsnis, pažeidžiantis žmogiškosios gyvybės šventumą.

Interviu Vatikano radijui vyskupas birželio 12 d. sakė, jog pagalba asmeniui nusižudyti yra nehumaniškas ir žiaurus aktas. Eutanazija, pritariant ar nepritariant pacientui, visada yra „teisės į gyvybę, neapčiuopiamos ir šventos gyvybės prigimties laužymas“. Jis taip pat pridūrė, jog Bažnyčia, smerkdamą gydytojo padedamą savižudybę, yra labai susirūpinusi, kad eutanazija kai kuriose vietose jau naudojama, norint atsikratyti blogai susiformavusiais kūdikiais, pagyvenusiais žmonėmis ir ligoniais, kamuojamais rimtų neurologinių negalių.

Gegužės mėnesį Australijos šiaurinės teritorijos parlamentas priėmė Neišgydomai sergančiųjų teisių įstatymą, legalizuojantį gydytojo padedamą savižudybę. Australijos vyskupas taip pat kritikavo naują įstatymą, pavadindami jį milžinišku žingsniu atgal.

(KBL, Nr. 6)

Partizan Alfonsas Plieskis (1914-1946 m.).

suniokota.

Ar prisikels Alkūnai? Architektas Albertas Lamauskas parengė palivarko atstatymo planą. Ateities perspektyvos – ne tik žemės ūkis, bet ir turizmo, savaitgalio poilsio vietos. Architekto nuomone, tai būtų gražiausia šio ežerų krašto sodyba.

Sunkūs pirmieji isikūrimo žingsniai tėviškėje. Tremtinei, Partizano dukrai. Be užuolankų Valda prašo užsienio tautiečių: – Labiausiai man trūksta traktoriaus. Juk neapdirbai žemės rankomis. Atsižvelkite į mano sunkią materialinę padėtį...

Moters akyse šviečia viltis. Ji nedrasiai šypsoji. Gal... Reikia tikėti geru Dievo Apvaizdos lėmimu. Kaip pačia Lietuva, už kurią tiek kentėta.

Jos adresas: Valda Cyviene, Taikos pr. 77-23, 3036 Kaunas Lithuania. (tel. 75-13-46).

Antanina Čarmutė

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS

ĮVEDIMAI – PATAISYMAI Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit kas mus už apdraudą nuo ugnies, aip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION

„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

Pirks metalo apdirbimo mašinom naudotus matavimo prietaisus (tools) Skambinti 708-423-983.

FLAT RATE CALLS

Any Day * Any Time
Latvia, Lithuania, Estonia
Russia, Ukraine = \$.85/min
For information Call
1-800-453-0957 ext 112
CYBERLINK

Your ticket to a secure retirement.

For a recorded message of current rate information, call
1-800-4US BOND
1-800-487-2663

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterinį FAX pagalbą
- Nuosavybės įkainavimas veitūba
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuoleida

St. Petersburg Beach, FL parduodamas „condo“; 2 mieg., 2 vonios, 850 kv. pd., pirmas aukštas, kampinis, visai arti pliažo ir parduotuvių; su baldais (ar be jų). \$78,500. Tel. 813-544-5159.

FOR RENT

Išnuomojamas 2 mieg. butas Gage Pk. apyl. Pageidaujami pensininkai. Savininkas apmoka šildymo dujas ir elektrą.
Tel. 312-776-3949

FOR SALE

Parduodamas medus
312-471-1366

DRAUGE GAUNAMI NAUJUSI LEIDINIAI

MALDA LIETUVAI. Gražių lietuviškų nuotraukų albumas. Lietuvių, anglų, vokiečių kalbomis. Juozas Polis. 175 psl.	\$16.00
LIETUVOS DIPLOMATIJOS PARASTĖJE. Atsiminimai. Vaclovas Sidzikauskas. 354 psl.	\$10.00
ČIURLIONIS: Painter and composer. Stasys Goštautas. 558 psl.	\$25.00
LEGENDOS IR PASAKOJIMAI APIE KŪDIKĖLĮ JĖJŲ. Vertė kun. V. Kulikauskas. 171 psl.	\$3.00
ATVERKITE DURIS. Įvadas į socialinę bažnyčios doktriną. Bernard de Castera. 141 psl.	\$2.00
LOGOS. Religijos, filosofijos ir meno žurnalas. Nr. 8. 238 psl.	\$10.00
ŽMOGUS PRIEŠAIS DIEVŲ. Filosofijos ir religijos pagrindai. Salv. Biolo, SJ. 67 psl.	\$3.00
ŠV. MIŠIŲ GIESMĖS. 1995. Vincas Mamaitis. 20 psl.	\$2.00
KRISTAUS BENDRIJA DIEVO APREIŠKIMO ŠVIESOJE. Kęst. Trimakas Lic. Teol. Ph.D. 60 psl.	\$1.00
BRONYS RAILA. Rašalo ašaros. Žurnalisto išgyvenimų kronikos. 431 psl.	\$7.00
ŠALTINĖLIS. 95 etudai fortepijonui liet. dainų motyvais. Nij. Bogutaitė-Dėdinienė. 117 psl.	\$16.00
AMERIKOS LIETUVIŲ SPAUDA 1874-1910. Vac. Biržiška. Red. St. Vaškelenė. 280 psl.	\$10.00
TAUTOS SUKILIMAS 1941. Pili. Narutis. 403 psl.	\$17.00
VAIKAS — DIEVO DOVANA. Dom. Petrutytė. 317 psl.	\$10.00
PABŪK, VARNĖNE, SVEČIUOSE. Eilėraščiai. Jonas Mineiga. 64 psl.	\$5.00
MANO KRYŽIAUS KELIŲ ODISĖJA. Atsiminimai. Povilas Šilas. 319 psl.	\$8.00
PER DVIDEŠIMTĄ AMŽIŲ. Atsiminimai. Aleksandras Pakalniškis. 262 psl.	\$7.00
KAZIMIERAS PALČIAUSKAS 1941-1944 KAUNE. Red. Ant. Dundzila. 96 psl.	\$4.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, pinigų nesiųsti. Sumokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta pasiuntimo išlaidos. Illinois gyventojams pridėdama State Sale Tax 8.75% nuo knygos kainos.

Naujagimis su mama Šv. Jokūbo ligoninėje Vilniuje š. m. birželio mėn. Nuotr. V. Lendraitienė

No One Offers You More of Eastern Europe!

Over the past few years, LOT Polish Airlines has established the most comprehensive network of destinations in Eastern Europe, with Warsaw as the strategic hub. The network is conveniently linked with LOT's transatlantic route, giving passengers from New York, Newark and Chicago easy access

to Riga, Tallinn, Moscow, St. Petersburg, Kiev, Lvov, Minsk and VILNIUS, LITHUANIA.

Take advantage of LOT's low fares, the luxury of LOT's fleet of new Boeings and ATRs and the comfort of the new international terminal at Warsaw Okęcie Airport. Make your reservations today!

Information, reservations and ticket sales at the offices of LOT POLISH AIRLINES or your local Travel Agent.

New York: 212-869-1074.
Chicago: 312-236-3388.
Los Angeles: 213-934-5151.

Montreal, P.Q.: 514-844-2674.
Toronto, Ont.: 416-236-4242.
Toll-free: 800-223-0593.

LIETUVĖ MOTERIS IEŠKO SAVES

ZITA AMBRAZEVIČIENĖ

Lietuvos vyrai sovietmečiu jau turėjo aiškų tikslą — jie apsi-
renge gerai kostiumais, užsi-
rišo kaklaraiščius ir versda-
miesi per galvas puolė į kovą dėl
valdžios politikos ir biznio
pasaulyje. Tuo tarpu moterims
tebuvo numatytas tik vienas
vaidmuo — tarybinės moters.
Nors dabar tai negrįžtama pra-
eitis, bet jos poveikis tęsiasi.
Kaip mes žinome tarybinė mo-
teris pirmiausia buvo darbuo-
toja. Darbas buvo visiems
privalomas, darbo indėlis tė-
vynės labai buvo kiekvieno
žmogaus įvertinimo matas.
Šeima buvo asmeninis moters
reikalas, namų šeiminkė —
gėdinga būtybė, veltėdė. Pro-
pagandos aparatas dieną naktį
malė apie moterų išlaisvinimą,
vyrų ir moterų lygiateisiškumą,
kuris reiškiasi tuo, kad moterys
galėjo dirbti darbus, reika-
laujančius didelės fizinės jėgos,
kenksmingose jos sveikatai vie-
tose. Laikmečio didvyrė buvo
alyva išleptu kombinezonu apsi-
rengusi, kaliošais apsiavusi
traktorininkė, kuri dieną viršijo
darbo normas, vakarais sėdėjo
partinės kuopelės susirinkime
arba repetavo dainą apie Le-
niną, kad galėtų dalyvauti me-
ninės saviveiklos apžiūroje. Jos
vyras buvo arba toks pat pir-
mūnas, arba latras, vaikai augo
vaikų lopšeliuose ir darželiuose,
leido popietes mokyklų prailgin-
tose grupėse. Porą kartų per
metus važiuo šį pirmąjį moteris
didelės tėvynės sostinę
Maskvą dalyvauti Aukščiausios
tarybos sesijoje, kad reikiamu
momentu keltų ranką ir užpil-
dytų tuos procentus deputatų
vietų, kurias nomenklatūra
buvo numaciusi moterims. Tai
ir buvo viena iš tų nedaugelio
vietų, kur buvo svarbi jos lytis.
Kaip darbuotoja tarybinė mo-
teris buvo belytė „homo soviet-
tikus“. Susitvarkyti su mo-
terimis būdingais fiziologiniais
ypatumais buvo jos pačios
rūpestis. Vaistinėse nebuvo mo-
terims reikalingų higieninių
pakėtučių arba vatų, trūkdavo
apsisaugojimo priemonių. Gim-
tamumas buvo reguliuojamas
abortais ir tai buvo valstybės
prapažinta politika. Darbininkų
lytį, likusi visuomenės dalis
prisimindavo tik kartą per me-
tus. Tai buvo kovo 8-ąją, per
tarptautinės moters dienos
minėjimą, kada visos moterys
buvo paskelbiamos geresnės
žmonijos atstovėmis ir ap-
pilamos gėlėmis bei dovanomis,
o darbotvietėse šia proga orga-
nizuotose šventėse vyrai turė-
davo progą prisigerti. Realiam
gyvenime, laimei, moterys
nesusitaikė su oficialiai joms
numatytu vaidmeniu ir savo
moteriško gyvenimo neatsisakė
ir per likusias 364 dienas. Jos

isimylėdavo, ištekėdavo, gim-
dydavo vaikus ir stengdavosi
pagal išgales vykdyti savo pro-
fesines pareigas, rūpintis šeima
ir namais. Iš esmės tarybinės
moters daliai teko dvigubas dar-
bo krūvis, nes ant jos pečių po
senovei liko visa namų darbų
našta. Kad galėtume suprasti
visos tos naštos dydį, mums
reikėtų išivaizduoti gyvenimą
Tarybų sąjungoje prieš dešimt
metų, kada parduotuvėse ne-
buvo prekių, trūko drabužių ir
avalynės, kai dėl gabalėlio deš-
ros ar dėželės makaronų labai
dažnai tekdavo apibėgti pusę
miesto, na, ir valandos trukmė
eilė taip pat nebuvo retenybė.
Lietuvės moterys neverkšleno
dėl šių sunkumų, bet stengėsi iš
padėties rasti išeitį: pačios siū-
davo savo šeimai drabužius, au-
gindavo bulves, kitas daržoves,
virėdavo žiemai uogienes, bet vis
dėlto šie visi darbai jas labai iš-
sekindavo. Šio išsekimo išorinė
išraiška — liūdni, be šypsenų
moterų veidai gatvėse. Dėl šio
fakto vis mums priekaištaudavo
iš Vakarų atvykę svečiai.

Iš įvairių apklausų buvo ma-
tyti, kad didelė dalis Lietuvos
moterų ir jaunų, ir išsilavinu-
sių, keletą savo gyvenimo metų
norėtų paskirti tikrai savo
namams ir vaikams. Namų šei-
mininkės vaidmuo daugumai
mūsų moterų, palyginti su pra-
eitimi, pasirodė toks naujo-
viškas ir drąsus, kad tik ne-
daugelis čia įžvelgė seną for-
mulę „kinder-kirche-kuche“,
kaip ir antrąją aplinkybę, kad
pajamų netekimas nulemtų
visišką moters ekonominį
priklausumą nuo vyro. Per-
spektyva būti vėlai vakare su-
tiktau su šiltomis šlepetėmis,
garuojančia sriuba ir bučinu
patiko vyrams, ir jie skubiai pri-
tarė naujam moters vaidmeniui.
Su tokia pat užsidegimu tam
pritarė ir pačios moterys, tuo
apvildamos moteris iš Vakarų,
kurios niekaip negalėjo supras-
ti, kodėl lietuvės taip lengvai
savo noru atsisako moterų judė-
jimo paskatų. Realus gyven-
imas šiuos klausimus išspren-
dė greičiau. Infliacijos protrūkis
daugumą šeimų per porą metų
pavertė tokiais skurdžiais, kad
moters atlyginimo atsisakymas
jau nebuvo svarstomas. Darbas
materiai vėl pasidarė vien-
inteliu gyvenimo būdu, tik to
priežastis šį kartą buvo ne
ideologinė, bet ekonominė prie-
varta. Deja, jeigu vyrai tampa
didžiųjų firmų prezidentais,
bankų atstovais, aukštais poli-
tikais, tai moterys tyliai tenki-
nasi viršininko sekretorės
vaidmeniu, nukreipdamos liku-
są energiją į namų rūpesčius,
kur jos ir šiandien tvarkosi su
tokia pat išdidžia vienviete, kaip

Neringos stovykloje „pridygo“ molinių grybukų, kuriuos apžiūrį jų kūrėjos (iš kairės): Lina Kazakaitė, Daina Kuraitė, Audra Maciūnaitė, Rūta Bagdonavičiūtė ir Laura Kazakaitė. Nuotr. L. Kulbienės

ir prieš pusę amžiaus jų močiū-
tės. Šaunioji lietuvė moteris, sa-
vaimė suprantama, daro viską,
kad jos vyras po įtemptos darbo
dienos galėtų atsipalaiduoti ar-
ba geriausiu atveju gilintųsi ir
tobulėtų, kaip savo profesijos
specialistas. Pastaroji galimybė
yra tarsi tik moterų šventa
pareiga. Lietuvės moterys yra
įrodė, kad sunkiais laikais, kai
vyras negalėdavo arba nenorė-
davo, vežimą ištraukdavo mo-
terys. Taip buvo karo metais ar-
ba ištrėmimo metu Sibire, kai
tekdavo vėl viską pradėti iš
naujo ant savo sunaikintų
namų griuvėsių. Tiek daug
kartų Lietuvos istorijoje moterų
stiprybė leido mūsų tautai iš-
likti, išsaugoti savo kalbą ir
pažiūras. Sunkiose sąlygose mo-
terys jautė teisę ir pareigą
veikti ir savo jėga naudodavo
kuo daugiausia. Kasdieniniame
gyvenime lietuvė moteris vis
dar tiki tradiciniu mitu, kuris
jai numato vyro tarnaitės ir
pagalbininkės vaidmenį. Kiek
daug kartų mes girdėjome, kad
moteris yra švelnesnės, bejėgiš-
kesnės, jautresnės, mačiau
prisilaikancios tradicijų, pa-
syvesnės negu vyrai, kad mo-
terims netinka vadovaujančios
pareigos ir tikroji jų dalia yra
vaikai bei namų darbai. Ypač
pastarieji pas mus laikomi tar-
si gamtos dėsniu, nuo kurio
nepabėgsi. Todėl rezultatas yra
toks, kad lietuvė moteris gali
daryti bet ką, būti nors ir pre-
mier-ministre, bet tik tada, kai
vaikai yra pavalgydinti, skal-
biniai išskalbti ir vyro marš-
kiniai išlyginti. Ir, gink Dieve,
jeigu kas nors ant kandidatuo-
jančios ir parlamentu moters
viryklės rastų puodą su pri-
svilusia koše... Nesvarbu, kaip
karštai kalbama apie moterų ly-
giateisiškumą, mes vis tiek
tebematome tą vargšę traktoris-
tę, alyvuotais pirštais. Mes
nusiisukame nuo jos su pasi-
bjaurejimu, nes nenorime vėl
tapti į ją panašiomis. Mes
norime pagaliau būti moteri-
mis.

MAŽAJA LIETUVA BESIRŪPINANT

Mažosios Lietuvos Resisten-
cinio sąjūdžio ir Maž. Lietuvos
fondo visuotinis suvažiavimas
š.m. rugsėjo 2 ir 3 d. vyks Čika-
goje, Balzeko Lietuvių Kultūros
muziejaus patalpose, 6500 So.
Pulaski Rd. Dalyvauti kvie-
čiami ne vien nariai, bet visi
lietuviai, besirūpinantieji Maž.
Lietuva — Tilžės-Karaliaučiaus
krašto likimiais reika-
lais: praeities puseleėjimu, nū-
diene srities ir lietuvių kilmės
gyventojų būkle, lietuvių kalba
švietimu ir krašto ateities
sprendimais. Suvažiavime
laukiama visi besisielojantieji
dėl svetimųjų užgrobtos ir
naikinamos mūsų tautos pa-
veldo, jo grąžinimo lietuvių tau-
tai ir nepriklausomai Lietuvos
valstybei.

Šeštadienį, rugsėjo 2 d., 8:30
val. ryto vyks Maž. Lietuvos
Resistencinio sąjūdžio ir Maž.
Lietuvos fondo bendro susi-
rinkimo iškilmingas ati-
darymas: Lietuvos himnas, Pre-
zidiumo sudarymas, MLR sąjū-
džio ir ML fondo mirusių narių
pagerbimas, vadovaujant Algiiui
Regiui, invokacija — vysk. Han-
sas Dumpys, sveikinimai žodžiu
ir raštu, istoriko teis. Jono
Dainausko paskaita „Mažosios
Lietuvos genocidas“.

Po paskaitos vyks ML Resis-
tencinio sąjūdžio darbo posėdis
— darbotvarkės priėmimas, 1992
m. suvažiavimo Toronte pro-
tokolo skaitymas ir tvirtinimas.
Pirmininko, išdininco ir re-
vizijos komisijos pranešimai ir
diskusijos. Bendros mintys dėl
tolimesnės veiklos. Kadencija
baigusios valdybos atsista-
tydinimas, naujai dviejų metų
tebematome tą vargšę traktoris-
tę, alyvuotais pirštais. Mes
nusiisukame nuo jos su pasi-
bjaurejimu, nes nenorime vėl
tapti į ją panašiomis. Mes
norime pagaliau būti moteri-
mis.

Po pertraukos — 1 val. p.p.
tose pat patalpose vyks Mažo-
sios Lietuvos fondo visuotinis
susirinkimas. Po pirmininko V.
Pėteraičio atidaromojo žodžio,
vyks sekretoriato ir mandatų
komisijos sudarymas, darbo-
tvarkės priėmimas, 1992 m. pro-
tokolo skaitymas ir tvirtinimas,
sveikinimai ir mandatų komi-
sijos pranešimai. Po to — pra-
nešimai: Pasaulio MLF pirmi-
ninko, Kasų globėjų, JAV ML
fondo pirmininko ir revizijos
komisijų. Diskusijos dėl pra-
nešimų.

Po trumpos pertraukos, 4 val.
p.p. vyks pranešimai apie visu-
otinio susirinkimo aprobuotų
knygų leidybą. Pranešimai dėl
remtinų projektų: lietuviškų
mokyklų rėmimą Karaliaučiaus
krašte. 5 val. p.p. V. Pėteraičio
pranešimas apie metinę L. G.
Rėzos Maž. Lietuvos fondo
premią, o taip pat ir ML fondo
Dr. Vydūno premijos laimėtojus.
Po to vyks kadenciją baigusią
rinktų organų atsistatydinimas
ir naujų organų rinkimai —
MLF pirmininko, valdybos,

tarybos, o taip pat revizijos
ir redakcinės komisijų.

Susirinkimas 6:30 v.v. bus
baigtas Maž. Lietuvos himnu.

Sekmdienį, rugsėjo 3 d., 3:30
v. p.p. Balzeko Lietuvių
Kultūros muziejaus „Gintaro“
salėje vyks Mažosios Lietuvos
fondo Dr. Vydūno mokslinių
literatūrinių premijų įteikimas.

Akademinę dalį atidarius
MLF pirm. V. Pėteraičiui, bus
sugiedotas Lietuvos himnas.
Seks prezidiumo sudarymas,
MLF Dr. Vydūno premijos Akto
skaitymas, premijų įteikimas,
sveikinimai žodžiu ir raštu.
Antrąsias premijas laimėjusių
žodis.

Premijos laureatą dr. Domą
Kauną ir antrąsias premijas
laimėjusius — muzikologę
Danutę Petrauskaitę bei
Klaipėdos universiteto docentą
Albertą Jušką pristatys Premi-
jos komisijos narys, Klaipėdos
krašto atvadavimo dalyvis, isto-
riškas, bibliografas Jonas
Dainauskas.

Premijos laureatas dr. D.
Kaunas skaitys iš premijuotos
studijos „Mažosios Lietuvos
knyga — lietuviškos knygos
raidą 1547-1940 m.“.

Akademinę dalį baigus Maž.
Lietuvos himnu, vyks sol.
Aldonos Buntinaitės paruošta
koncertinė programa.

Premijų įteikimo popietė bus
baigta iškilminga vakariene
Balzeko Lietuvių Kultūros
muziejuje. Pradžia 6:30 val. vak.

Visi Maž. Lietuvos Resisten-
cinio sąjūdžio ir ML fondo nariai
bei plačioji lietuvių visuomenė
kviečiami dalyvauti — šeš-
tadienį vyksiančiose aukščia-
u

PADĖKA A.†A. ALGIRDUI ANTANUI PĖTRULIUI

mūsų brangiam Vyrui, Tėvui, Seneliui ir Broliui mirus 1995
m. birželio mėn. 27 d. St. Pete Beach, Floridoje, nuoširdžiai
dėkojame Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Southfield, MI
klebonui kun. V. Kriščiūnėvičiui už atliktas religines apei-
gas, šv. Mišias ir palydėjimą į Amžino Poilsio vietą.

Dėkojame visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems
atvykusiems atsisveikinti su Algirdu ir palydėti jį į Amžiną
Poilį.

Ypatinga padėka dr. A. ir E. Miliams už jų nuoširdų rūpe-
tį Algirdui sergant Floridoje ir Algiiui Augūnui už tartus jaut-
rius žodžius draugų vardu atsisveikinimo vakare.

Nuoširdi padėka visiems, kurie jam žino Algirdą Lietuvių
Fonde, kurie aukojo šv. Mišioms ir už aukas šeimai, kurios
buvo įteiktos Lietuvos Dukterų draugijai. Ačiū už užuojau-
tas žodžiu, raštu, laiškais, gėlėmis, per spaudą ar mintimis.
Dėkojame laidotuvių dalyvavusiems, kuriems asmeniškai
padėkoti neturėjome galimybių.

Dėkojame laidotuvių direktoriui p. Jolandai Zaparackienei
už jos patarimus ir profesionalų patarpatavimą.

Liūdninti Petrulių šeima, giminė Lietuvoje ir
Amerikoje.

A.†A. JONUI RIMKŪNUI

mirus, žmonai IRENAI, sūnams ir jų šeimoms,
giminėms ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą.

Union Pier Lietuvių Draugija

UNIKALUS RADINYS JONIŠKIO CENTRE

Vidurvarų plačiame Joni-
škio centre, kasdami griovį ryšių
kabeliui, darbininkai, maždaug
metro gylyje, aptiko žmogaus
kaulus, du įteltiniai ir žalvarinį
smeigtuką su grandinėle.

Kaip sakė darbus prižiūrinti
Šiaulių „Aušros“ muziejaus ar-
cheologijos skyriaus vyr. specia-
listė A. Šapaitė (nuo 1992 m.
gruodžio mėn. atliekant žemės
kasimo darbus urbanistikos ar-
ba archeologijos paminklo zono-
je, o Joniškis į ją įeina, reika-
linga archeologo priežiūra), čia
esanti viduriniojo geležies am-
žiaus laidojimo vieta. Tą faktą
leidžia konstatuoti trikampė
smeigtuko galvutė su pusrutu-
lio formos buoželėmis kam-
puose. Tokie smeigtukai buvo
nešiojami VII-VIII a. Šiaurės
Lietuvoje ir Žiemgaloje, dabar-
tinėje pietų Latvijoje.

minėtuose susirinkimuose, o
sekmadienį — Premijų įteikime
ir iškilmingoje vakarieneje.
Turint klausimų, prašoma
kreiptis į Ramūną Buntiną, tel.
(708) 969-1316.

IR

(LA, 08.05)

Devynių vaikų šeima Lietuvoje (tik du lanko mokyklą), kurią šelpia čekiečiai Aldona ir Vitalius
Lekečiai. Nuotraukoje nėra mokyklą lankančių vaikų.

ATIDAROME NAUJAS DURIS, KAD GALĖTUMĖM JUMS DAR GERIAU PATARNAUTI!

Su džiaugsmu pranešame, kad dvi seniausios šios apylinkės laidojimo įstaigos —
PETKUS FUNERAL HOMES ir BRADY GILL FUNERAL HOMES — susijungė,
norėdamos palaikyti aukštą patarnavimo lygį. Mūsų paslaugos skiriamos patogumui
šeimų, kurios išsikėlė į priemiesčius. Taip pat norime palaikyti prieinamas kainas mūsų
klientams.

PETKUS FUNERAL HOMES jums patarnaus šiose vietovėse:

2929 WEST 87th ST
EVERGREEN PARK, IL ir 16600 S. OAK PARK AVE.
TINLEY PARK, IL.

Telefonų numeriai tie patys. Mūsų įstaigos ir toliau suteiks jums profesionalias
paslaugas. DONALD A. PETKUS, DONALD M. PETKUS, DARIUS MARCHERTAS ir
MARIUS BUIVYDAS asmeniškai patarnaus kiekvienam mūsų klientui.
Dėkojame visiems už pasitikėjimą.

PETKUS FUNERAL HOMES

Patarnauja jums šiose vietovėse:

2533 W. 71 St., Chicago, IL 60629

12401 S. Archer Ave., Lemont, IL 60439

5940 W. 35 St., Cicero, IL 60650

Tel. 800-994-7600

PETKUS IR SŪNUS

Mūsų šeima patarnauja jūsų šeimai nuo 1929 m.

LITHUANIAN FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION

NATIONAL FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION

ILLINOIS FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION

FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION OF GREATER CHICAGO

WILL COUNTY FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION

BETTER BUSINESS BUREAU OF NORTHERN ILLINOIS

Anthony B. Petkus

Donald A. Petkus

Donald M. Petkus

Darius Marchertas

Marius Buivydas

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Ramatė Budvytė ir **Regina Misgirytė**, Šv. Kazimiero kongregacijos seselės, mielai sutiko Ateitininkų studijų dienos rugsėjo 1-4 d., Dainavoje, pasidalinti įspūdžiais su besidominčiais klausytojais apie katechetikos pastangas Lietuvoje. Visi kviečiami registruotis šiuo telefonu: (708) 361-2557.

Juozas Kredys, „Lietuvos našlaičių globos“ komiteto narys, išvyko Lietuvon ir žada ten praleisti kelis mėnesius. Viešdamas Lietuvoje, aplankys katedras globojamus našlaičius ir jų globėjus.

Janina Peleckienė, Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinės, Čikagoje Vasario 16 gimnazijos paremos būrio pirmininkė, surinko ir gimnazijai pasiuntė 340 dolerių.

„Lietuvos aidas“, Vilniuje leidžiamas tautinės, krikščioniškos minties dienraštis, plačiai skaitomas ir JAV, duoda daug žinių iš įvairių kraštų, pasaulyje, versle, ūkyje, teisės saugoje, politikoje, kultūroje ir sporte, nevenkdamas išskirti krašte vykstančias negeroves ir korupcijos palaikytojus. Jo pranešimų galimą užsakyti tik JAV įgaliotini Bronių Juodelių, tel. (708) 986-1613.

Švč. M. Marijos Gimimo parapijos pradžios mokykloje mokslo metai prasidės pirmadienį, rugpjūčio 28 d., 7:45 val. ryte. Tuo metu visi mokiniai jau turi būti susirinkę mokyklos aikštėje. Mokyklos vadovybė praneša, kad dar galima užregistruoti ir naujus mokinius. Informacijos teikiamos telefonais: (312) 476-0571 arba (312) 476-5135.

BALFo gegužinės rengėjai maloniai laukia svečių iš arti ir toli, jaunų ir senų, vaikų ir suaugusių, ir visos lietuviškosios visuomenės, kuri jau per 51-rius metus rėmė šią artimo meilės organizaciją ir vardu teberemia. Vargstančiųjų darbų gegužinės rengėjai nuoširdžiai visiems dėkoja. Gegužinė vyks rugpjūčio 27 d., sekmadienį. Pradžiai 12 val. Jaunimo centro patalpose.

x **A. A. Juozo Luko**, gyvenusio Philadelphiaje, atminimo pagerbdamas Jame W. Palsir Lietuvos našlaičiams paaukojo \$50. Reiškiamė užuojautą velionio artimiesiems, o aukotojui dėkojame. „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas. (sk)

x **TRANSPAKK praneša**: „Šiuo metu darbo biržų duomenimis Lietuvoje ieško darbo daugiau kaip 108 tūkst. žmonių, iš jų Vilniuje beveik 50 tūkst.“. Siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teisė

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvinkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel.: 312-284-0100
Valandos pagal susitarimą

Šeštadienį, rugsėjo 9 d., tarp 10 val. r. ir 2 val. popiet, planokite aplankyti Čikagos Field muziejų (Roosevelt Road ir Lake Shore Drive), ypač su vaikais. Muziejuje ruošiami „Neighbors Day“ – bus pademonstruojamos įvairios daugiabutinių Čikagos gyvenimo ir kultūros apraiškos: muzika, tautiniai šokiai, įvairios ekspozicijos bei specialios, progai pritaikytos, parodos. Tautinius šokius atliks Amerikos indėnai (Blackhawks), prancūzai, airiai, brazilai, čiliečiai, Haiti salos gyventojai, lenkai, norvegai, meksikiečiai ir lietuviai. Be to, bus kitokių įdomybių mažiems ir suaugusiems. Įėjimas suaugusiems 5 dol., vaikams – 3 dol. (kiekvieną dieną), taip pat 3 dol. vyresnio amžiaus asmenims ir moksleiviams bei studentams, turintiems tapatybės įrodymus. Pažymėtina, kad kiekvieną trečiadienį įėjimas į muziejų nemokamas, todėl praversta ta lengvata pasinaudoti ir aplankyti šį turtingą gamtos ir žmonijos kultūros istorijos muziejų, į kurį atvyksta turistai iš viso pasaulio.

Aleksas Lauraitis, American Travel Service vadynas, užsakovė stalą į „Draugo“, kuri bus rugsėjo 21 d. Martini-que salėje.

Jūra Viesulienė Los Angeles ateitininkų sendraugės suruoštoje dail. Romo Viesulo kūrinį parodoje.

x **Šviesios atminties a.a. Ona Šilienė**, gyvenusi Miami, FL prie mirdamų, sunkiai sirgusi darna per duoną Aldona Kaminskiene, paspyrė \$300 dviems Lietuvos našlaičiams metinė paramą. Reiškiamė užuojautą velionės artimiesiems ir našlaičių vardu dėkojame! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas. (sk)

x **Ieškau savo dėdės Alfonso Vaitekūno** brolių Vlodo, Petro, Jono, Juozo Vaitekūnų ir sesers Bronislavos Naujokienės. Vladas Vaitekūnas iki 1961 m. gyvenė Čikagoje (7144 S. Sacramento Ave.), o Bronislava Waukegan'e (709 Sumac Pk.). Rašyti: „Mūsų Lietuva, c/o Olga M. R. Lago, Rua Inacio 671 – V. Zelina, 03142-000 Sao Paulo – SP Brazil. (sk)

x **TRANSPAKK** skyrius Lemonte praneša, kad šeštadieninei mokyklai užsidarius vasaros atostogoms, šeštadieniais įstaiga Lemonte bus uždaryta. Penkt. 3-7 v.v., sekm. 8:30 v.r. - 2 v. p.p. bus atidaryta, kaip visada. **Transpak** tel. 312-436-7772, 708-257-0497. (sk)

x **Norint pirkti bei parduoti** sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vyt. ar Genę Beleckų, 540 Ambassador Ct., Sunny Hills, FL 32428, tel. 904-773-3333. (sk)

IŠVYKA Į MORTON ARBORETUM

Šių metų rugpjūčio 4 d. Vyresniųjų lietuvių centro vadovybė suruošė išvyką į didžiulį parką, apimantį 15,000 akrų plotą, kuris randasi 25 mylios nuo Čikagos.

Keliauti mėgstu. Pabundu 4 v.r., lietutis lyja, kurio mums dabar labai reikia. Bet kaip su išykla? Gal atšauks? Nustatyti laiku važiuoju į „Seklyčią“. Randu naujuoju bei visus susirinkusius. Nematyti nei vieno susirūpinusio dėl lietaus. Visi tik švyti linkms veidais ir džiaugiasi, kad ir vėl vykstame į gamtą. Oro juk neužsakys. Mieste tvanku, todėl džiaugiamės, kad galime vykti į gamtą sveikatos „pasisemti“. Kelionė neilga, maloni. Mums atvykus, atvažiuoja iš anksto užsakytas traukinėlis. Buvome maloniai pasveikinti ir kviečiami susipažinti ir pasigrožėti didžiuliu parku. Bematant užimam vietas. Traukinėliui pajudėjus, gidė pradeda pasakoti apie mus supančią aplinką. Nežinau kurion pusėn žiūrėti, kad nepraleistum kas gražiausia.

Daugiausia matosi lapuočiai medžiai, rėtamiečiai ažuolai. Už jų – šimtai matomi kedrai. Važiuojant toliau, eglėnai, pušynai. Na ir ežerėlis, netoli jo – ir žąsų pulkeliai puikuojasi pievelėje. Taip ir nepajūti, kad kelias trumpėja, o taip norėtis važiuoti važiuoti... Artėjant prie pagrindinio pastato. Matosi eilė valakinių riešutų medžių. Ilgas šakas nuleidę gluosniai, kurie visada iššaukia nostalgiją. Štai – gėlių lysvės ir... Kelionės pabaiga. Mės neskubame, kalbame, čirškime kaip tie žvėrliai. Visi randame bendrą kalbą, nors išklytautų tarpe yra ir čia gimusių, prieš 45-50 metų atvykusių ir dabar neseniai atvykusių, ar į svečius ar nuolatiniam gyvenimui apsisotusius. Nėra „jūs ir mes“, o visi esame „mes“. Vienos tautos vaikai! Uogas sukasi apie medžius, uogas, grybus ir t.t.

Gerokai praalkome, girdžiu vykus giminės – tova li nuojant košę. Einame į užkandinę, pasirinkę kas kam patinka užkandžių, sėdame už rėlais prie staluku. Kalbos laikinai apimsta. Užkandus pasigirsta balsų, kad suvenyrų krautuvėly yra labai turtinga. Iš tikrųjų, einant koridoriais, sienos išdabintos puikiais parko paveikslais. Krautuvėly gausu įvairiausių prekių, pradedant smulkiais papuošalais, baigiant gražiausiais kilimais. Tad ir Lidijos tvirta valia neišlaikė, nes nusipirko puikiausią kilimą.

Apsirūpinus suvenyrais, einame takeliais pasivaikščioti. Lietūčiui lyjant, pasirodė lietsargių paradas. Gražu! Gražuolė altana taip ir kviečia užleisti poilsui. Atsisėdus stebi kiek akis užmato gamtą, prisimeni dainelę... Tik negali nusiaugti užkrėsti kitų, juk atvykome sveikatos „pasisemti“, tad mėginame pajukauti prisimindami linksmesnius nuotykius. Nori ar nenori – autobusas mūsų laukia ir turime važiuoti namolei.

O. Lukienė
x **Gyd. Korpl. „Gaja“** visuotinis suvažiavimas įvyks š.m. rugsėjo mėn. 10 d., 1 val. p.p. Ateitininkų namuose, Lemonte. **Valdyba.** (sk)

x **A.a. Emilijai Grubinskienėi**, Aldonos Sobieskienės momytei, Lietuvoje mirus, jos atminimą pagerbdami Aldona ir Eleģijus Kaminskai aukoja \$25 Lietuvos našlaičiams. Reiškiamė užuojautą velionės dukrai ir artimiesiems, o aukotojams dėkojame. „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

VAIKYSTĖS DIENOS

Kas šviesių šviesiausia?
– Tai vaikystės saulė!
Kas skambių skambiausia?
– Gi vaikų dainavimas.
Kas plačių plačiausia?
– Tai vaikų pasaulis.
O gražių gražiausia?
– Vaiko šypsena...

KATINĖLIS

Bėga, skuba katinėlis
Margo svieto pakelėm.
Purku – murku baltutėlis
Su gimtadienio gelėm.

Net vartelių neatkėles,
Strykt prie durų. Oi smagu!
Tau linkėjimai ir gėlės,
O nesėjū... botagū!

Laimutis B. Švalkus

PRIE JŪROS

Vieną šiltą vasaros dieną eju prie jūros. Buvo labai gražu. Saulutė švietė, skraidžiojo baltos žuvėdros. Jos gražiai šūkavo, lyg ką sakydamos. Viskas atrodo labai romantiškai. Pabuvusi visą dieną prie jūros, grįžau namo. Štai kokia buvo mano ta vasaros diena.

Svajonė Girdenyte

Į NAUJĄ NAMĄ

Šią vasarą, birželio mėnesį, aš persikraustysiu į kitą namą. Aš labai laikiu to laiko. Bet aš pasiilgsiu dabartinių namų ir draugų. Naujoje vietoje aš susirasiu naujų draugų. Susipažinsiu su kitais draugais gyvenama naujame name. Aš pasiilgsiu buvusio namo baseino.

Rima Šeštokaite

Abi B. ... Koralai ...
... dauga ...

DAINAVOS PRADŽIA

Kaip atsirado Spyglys

Kartą atvyko didelis dramblys. Jis pabėgo iš zoologijos sodo. Dramblys visur vaikščiojo, bet niekas jo nepagavo, nes buvo per didelis. Vieną dieną jis pamatė pelę ir pradėjo šokinėti. Tol šokinėjo, kol pelė nubėgo. Bešokinėdamas jis padarė didelę duobę. Kai prisigėrė daug vandens, jo pilvas pradėjo augti. Pagaliau jo pilvas persprogo ir visas vanduo išsipylė į tą duobę. Su vandeniu kartu išsipylė ir visos žuvis, kurias jis buvo suėdęs. Taip atsirado Spyglys.

Aliukas Gylys, 3 būrelis.

Žuvis

Visos žuvis pradėjo plaukioti kosmose. Vienos eros metu, žuvis pradėjo ieškoti tos planetos, kur galėtų plaukioti vandenyje. Taip surado Žemę, įšoko į

Teovynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Skaitymo konkurso metu Čikagos lit. mokykloje mokiniai turėjo ne tik lietuviškas knygas perskaityti, bet jas ir aprašyti. Čia keturi mokiniai, geriausiai tame konkurse pasireiškę. Iš kairės: Adelė Ročytė – VIII sk., Darius Sutrinavičius – V sk., Darius Čarauškas – III sk., Gediminas Bielskis – 1 sk.

Nuotr. Vlodo Žukausko

vandenį. Pranyko jį sparnai, bei vietoje atsirado irklai.
Laurynas Valivonis, 4 būrelis

Barakai

Kartą vienas žmogus pasakė, kad mes negalime lauke gyvenėti. Jis paskambino į vieną statybos kompaniją, kuri ir pastatė barakus: vieną mergaitėms, antrą berniukams. Visi tie žmonės ten gerai gyvenė.

Karolis Užgiris, 4 būrelis.

Dainava

Žmonės surado Dainavą, nes jie norėjo įkurti stovyklą. Jie ... kad visi galėtų stovyt ...
... Mik ..., 4 būrelis.

Gamt ...

Anksčiau dinosaurai gyveno. Didelis dinosauras vaikščiojo. Jis buvo T-Rex. Jis vijosi maistą. Jo uodega padarė taką.

Petras Kuprys, 4 būrelis.

(Dainavos PASAKŲ PILEKIS laikraščių leidimas)

ŽOLINĖ

Tai katalikų bažnyčios šventė, primenantį Dievo Motinos Marijos paėmimą į dangų. Lietuvių tautosakoje mažai minima šventė. Lietuvoje moterys, eidamos tą dieną į bažnyčią, nešdavosi gėlių puokštes, kurias kunigas palaimindavo arba pašventindavo. Namuose saugodavos tinkleles, nes tai namų apsauga nuo nelaimių. Apie šią šventę žmonės yra sukūrę religinių pasakojimų – legendų, kurių viena čia perteikiu. Kaip žinote, legendos ne visada turi ką nors bendro su tikrove.

Po tylaus ir vargingo gyvenimo,

Dievo Motina Marija buvo paimta į dangų, kur dabar bilso ir džiaugiasi, bei linksminasi amžinojoje šviesoje. Čia žemėje Ji vargo kartu su paprastais žmonėmis, beturčiais, o ten, dangaus linksmybėse – karaliauja ir prie Jos korū lenkiasi visos didžiausios pagarba visos dangaus galybės...

Čia žemėje nebuvo Jai vietos trobelėje pagimdyti Dievo Sūnu, o ten Jai priklauso visos dangiškos platus, žvaigždės ir puikūs dangaus rojiai.

Čia tvirtelyje neturėjo kuo pridengti drebancio nuo šalčio, ant seno paguldyto savo Sūnau, gi ten žiba stebuklinga šviesa įvairiausiais spinduliais, nesuskaitomi angelų būriai, stovi Jai prieš akis ir laukia paliepiamo, pasirengę kiekvieną minutį tarnauti.

Čia su birbynėmis piemenėliai žaidė Jos Sūnui, o ten gieda be pertraukos Serapinai ir Kerubiniai, net žvaigždės šokinėja.

(Pabaiga kitoje laidoje)

MANO KELIONĖ

Buvo ilga kelionė, kai aš skridau į Europą, kuri užtruko arti septynių valandas. Aš negalėjau užmigti, todėl truputį žiūrėjau filmo. Skridome North-west Airlines lėktuvu. Ryto metu, iš tikrųjų mūsų laiku buvo naktis, davė valgyti kiaušinienes. Buvo skanu. Aš sėdėjau prie lango. Lėktuvas pradėjo leisti Londone. Jau buvo 11 valanda, o Bostone 7 val. vakaro. Buvome labai pavargę, kai išlipome iš lėktuvo. Mes nusisamdėme mašiną kelnioms dienoms, nes iš Londono reikėjo važiuoti beveik penkis valandas į Bradfordą. Pirmą valandą išalkome. Suradome Burger King. Pavalgėme ir vėl toliau važiuovome. Pagaliau

suradome kambarius nakvynei. Nors buvome pavargę, dar ėjome pasivaikščioti. Aplankėme tas vietas, kur mano tėvelis anksnioje gyvenimo, mokėsi ir paroduotuves, į kurias jis eidavo.

Dar vieną dieną praleidome Londone. Buvo labai smagu. Iš Londono skridome į Olandiją. Čia praleidome vieną dieną. Nieko ypatingo, panašu į Bostoną, yra ir McDonald. Iš Olandijos nusukridome į Varšuvą. Mes čia tik aerodrome tris valandas pabuvę, skridome į Vilnių.

Vilniuje mes sutiko visokios tetos ir dėdės. Visi bučiavo mus. Vieną naktį pas tatė nakvojom. Kitą dieną važiuovome į Tauragę. Čia susipažinau su pussemerim, kuriu niekada nebuvau mačiusi. Taip pat ir su broliu. Jų vardai: Jurgita, Lina, Gintarė ir Vytukas. Susipažinom ir su tetomis. Džiaugėmės pamate močiute. Tauragėje mes ilgusiai pabuvome. Iš čia prie Petras mus nuvezė prie Nemuno upės, į Rambyno kalną ir Dariaus-Girėno gimtines.

Angelika Kazakaitytė, Bostono lit. m-las mokinė.

GELEŽINĖ SKRYNIA

Kartą 3 žmonės (Parkapės lauke) kasę ir atkasę geležinę skrynją. Atbėgo 3 šunes, palajo ir nubėgo, – kasėjai neišsigando. Kai tik šunes dingo, tuoj pasirodė 3 kareiviai ir pradėjo statyti kartuves. Vienas kareivis susuko: „kurį pirma imsim?“ Kasėjai metė kastuvus ir pabėgo, – jiems pasidarė baisu, vienas net mirė iš išgąsčio. Vėliau atėjo skrynios neberado. (Pasakojimas girdėtas Davainių kaime, Dusetų valsčiuje. Užrašė **B. Urbonas**, 1935 m.)

PALAUDŪNAS IR KREGŽDĖ

Palaidūnas, praūžęs (lengvai sunaudojęs) tėvo palikimą, pasiūlo sau tik apsiaustą (švarką). Kartą, pamatęs per anksti atskridusią kregždę, pabėgė, kas jau vasara ir jam neberekalingas apsiaustas, nunešė jį ir pardavė. Bet kai grįžo žiema ir paspaudė smarkūs šaltis, palaidūnas bevaikštindamas išvydo (pamatė) sušalusią kregždę ir tarė:

– Nelaimingoji, tu ir mane, ir save pražudei.

Pasakėčia rodo, kad viskas, kas daroma ne laiku, yra pavojinga.

Ezopas

Rašymo konkursą šiais mokslo metais Čikagos lit. mokykloje laimėjo V ir VI sk. mokiniai. Iš kairės: Povilas Žukauskas, Darius Sutrinavičius, Tomas Mikuzis, Aušra Brooks, Daina Valaitytė, Erika Trejo, Vilija Pauliūtė ir Aliukas Brooks.